

MIGRACIJE I AZIL

ODJEL ZA
IZVRŠENJE
PRESUDA
EUROPSKOG
SUDA ZA
LJUDSKA
PRAVA

DG1

TEMATSKI INFORMATIVNI LIST

Studeni 2021.

MIGRACIJE I AZIL

Za izradu ovih sažetaka isključivo je odgovoran Odjel za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava i oni ni na koji način ne obvezuju Odbor ministara.

1. PRISTUP DRŽAVNOM PODRUČJU I PRISILNA VRAĆANJA	3
1.1. Zabrana zlostavljanja	3
1.2. Zabrana kolektivnog protjerivanja	4
1.3. Djelotvorna pravna sredstva u pogledu prisilnih vraćanja	5
1.3.1 Djelotvorna pravna sredstva u pogledu <i>refoulementa</i> iz razloga nacionalne sigurnosti.....	7
2. PRIHVAT I ZAŠTITA MIGRANATA I TRAŽITELJA AZILA	9
2.1 Pristup uslugama prijehata i postupcima azila	9
2.2 Prihvata i zaštita maloljetnika.....	10
3. ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE I ZLOČINA IZ MRŽNJE	11
4. OBITELJSKI ŽIVOT I SPAJANJE OBITELJI	13
4.1 Mjere za zaštitu obiteljskog života i spajanje obitelji	13
4.2 Suzbijanje diskriminacije u kontekstu spajanja obitelji	14
5. ZADRŽAVANJE MIGRANATA I TRAŽITELJA AZILA.....	16
5.1 Sprječavanje zlostavljanja i poboljšanje uvjeta zadržavanja	16
5.2 Zadržavanje maloljetnika	17
5.3 Zakonitost i sudsko preispitivanje zadržavanja.....	19
6. ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA	22
INDEKS PREDMETA.....	24

Migranti, tražitelji azila i izbjeglice uživaju ljudska prava i temeljne slobode sadržane u Europskoj konvenciji o ljudskim pravima s obzirom na to da se, na temelju članka 1. Konvencije, države ugovornice obvezuju svakoj osobi pod svojom jurisdikcijom osigurati prava i slobode određene u Konvenciji. Jednako tako, na temelju članka 14. Konvencije i sudske prakse Suda, u demokratskom društvu ne može se opravdati različito postupanje koje se isključivo ili u odlučujućoj mjeri temelji na etničkom podrijetlu osobe.

Sud je naglasio da problemi s kojima se države mogu susresti u upravljanju migracijskim tokovima ili u prihvatu tražitelja azila ne mogu opravdati pribjegavanje praksama koje nisu spojive s Konvencijom ili dodatnim protokolima. Sud posebnu pozornost pridaje tražiteljima azila koje se smatra „pripadnicima skupine stanovništva u posebno nepovoljnom i ranjivom položaju kojoj je potrebna posebna zaštita”, kao i djeci čija ekstremna ranjivost ima prednost u odnosu na razmatranja povezana sa statusom nezakonitog migranta.

Tijekom godina, Sud je razvio vrlo bogatu sudsku praksu u pogledu migracija i azila, a izvršenje relevantnih presuda od strane tuženih država unaprijedilo je zaštitu ljudskih prava migranata, tražitelja azila i izbjeglica na nacionalnoj razini. U ovom informativnom listu navodi se niz primjera općih i, prema potrebi, pojedinačnih mjera koje su države donijele i o kojima su izvijestile, u kontekstu izvršenja presuda Suda, koje se posebice odnose na: pristup državnom području i prisilna vraćanja; prihvati i zaštitu migranata i tražitelja azila; zaštitu od diskriminacije i zločina iz mržnje; obiteljski život i spajanje obitelji; zadržavanje migranata i tražitelja azila; žrtve trgovanja ljudima.

MIGRATION AND ASYLUM - Za izradu ovih sažetaka isključivo je odgovoran Odjel za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava i oni ni na koji način ne obvezuju Odbor ministara.

MIGRACIJE I AZIL - Ovaj dokument je preveden i objavljen pod isključivom odgovornošću Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava i ne obvezuje Odjel za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, listopad, 2023. Prijevod na hrvatski jezik

1. PRISTUP DRŽAVNOM PODRUČJU I PRISILNA VRAĆANJA

1.1. Zabrana zlostavljanja

Kako bi se spriječilo ponavljanje sličnih povreda zbog nepoštovanja privremene mjere povezane s protjerivanjem koju je izrekao Sud, u svibnju 2010. Ministarstvo pravosuđa poslalo je okružnicu svim talijanskim žalbenim sudovima u kojoj su naglasili njihovu obvezu da postupaju u skladu s privremenim mjerama na koje je Sud ukazao na temelju pravila 39. i da ocijene postoje li zapreke za protjerivanje, kao što je rizik od povrede članka 3. Konvencije u zemlji odredišta. Odlukom br. 10636 od 3. svibnja 2010., Kasacijski sud zaključio je da svi sudovi trebaju ocijeniti, prije protjerivanja te uključujući na temelju osnova povezanih s terorizmom, konkretne rizike s kojima bi se migrant suočio u zemlji odredišta.

U predmetu *Saadi*, nakon presude Suda kojom je utvrđen rizik od mučenja i zlostavljanja ako se protjerivanje u Tunis provede, poništeni su svi nalozi za protjerivanje protiv podnositelja zahtjeva. U skupini *Ben Khemais* poništeni su nalozi za protjerivanje u odnosu na sve podnositelje zahtjeva, no nijedan nije zatražio dozvolu boravka u Italiji.

ITA / Saadi
(37201/06)

*Presuda je postala
konačna dana*
28. 2. 2008.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)215

ITA / Ben Khemais
(246/07)

*Presuda je postala
konačna dana*
6. 7. 2009.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2015)204

Nakon presude Suda kojom je utvrđena povreda članka 3. zbog toga što su vlasti odbile podnositeljev zahtjev za azil, modaliteti ocjenjivanja navodnog rizika od zlostavljanja u postupcima azila promijenjeni su 2007. direktivom Ministra pravosuđa. Pojedinci i dalje trebaju dokazati da su izdvojeni radi progona, no u ocjeni se u obzir uzima i cjelokupna situacija u zemlji, uključujući opće okolnosti (primjerice, pripadnost manjinskoj skupini). Nadalje, utvrđene su specifične skupine tražitelja azila („ranjive manjinske skupine”, uključujući, među ostalim, *Reer Hamar (Ashraf)* u Somaliji) za koje opća situacija u njihovoj zemlji podrijetla ukazuje na to da bi u slučaju povratka bili izloženi riziku od zlostavljanja. Ti tražitelji azila moraju iznijeti tek manje naznake da bi ispunili uvjete za stjecanje dozvole boravka za potrebe azila na temelju Zakona o strancima iz 2000. Naposljetku, ocjena se više ne temelji isključivo na izvješćima o zemlji Ministarstva vanjskih poslova, već sve češće i na drugim izvorima.

Podnositelju je izdana nova dozvola boravka za potrebe azila koja se može produžiti. Osim toga, nizozemske vlasti dale su jamstva da će poštovati načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (*non-refoulement*) u skladu s člankom 3. Konvencije.

NLD / Salah Sheekh (1948/04)

*Presuda je postala
konačna dana*
23. 5. 2007.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2010)10

U ovom predmetu Sud je utvrdio da bi protjerivanje podnositelja zahtjeva i njegove obitelji u Siriju, u kojoj je prvi podnositelj zahtjeva osuđen na smrt u odsutnosti, predstavljalo povredu članka 3. Vlasti su navele da bi, s obzirom na to da se Konvencija i sudska praksa Suda izravno primjenjuju u švedskom pravu, dostavljanje presude nadležnim vlastima predstavljalo dostatnu mjeru izvršenja. Osim toga, postupak žalbe u predmetima koji se odnose na strance promijenjen je u ožujku 2006. Vijeća za sporove u vezi sa strancima zamijenili su specijalizirani sudovi za migracije, čime je uspostavljen žalbeni sustav na tri razine u kojem je Upravni žalbeni sud u Stockholmu (*Kammarrätten i Stockholm*) sud najvišeg stupnja. Nadalje, istovremeno je na snagu stupio novi Zakon o strancima. U njemu su navedena jasnija pravila o izdavanju dozvola boravka i stavlja se veći naglasak na osnove za zaštitu.

SWE / Bader i Kanbor
(13284/04)

*Presuda je postala
konačna dana*
8. 2. 2006.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2010)112

Što se tiče podnositelja zahtjeva, u listopadu 2005. izdana im je dozvola za stalni boravak.

U ovom predmetu Sud je utvrdio da bi protjerivanje podnositelja tražitelja azila u Iran, a da se pritom nisu odgovarajuće ispitale implikacije njegova preobraćenja na kršćanstvo po dolasku u Švedsku, predstavljalo povredu članaka 2. i 3. Konvencije. Nakon presude Suda, s obzirom na to da podnositelj zahtjeva nije podnio novi zahtjev za dozvolu boravka, Agencija za migracije iskoristila je izvanredno pravno sredstvo kojim je zatražila pravnu zaštitu od Migracijskog žalbenog suda koji je u srpnju 2016. vratio predmet Agenciji za migracije na ponovno ispitivanje.

Agencija za migracije utvrdila je da nema razloga sumnjati da je podnositelj nekoliko godina sudjelovao u kršćanskim okupljanjima koja su postala javna putem interneta. Nadalje, pažnju je privukla i činjenica da se podnositeljev predmet našao pred Europskim sudom za ljudska prava.

S obzirom na to, Agencija za migracije zaključila je da je podnositelj dokazao da je vjerojatno da je njegovo preobraćenje moglo privući pozornost iranskih vlasti. Podnositelj je stoga bio izložen riziku od progona na temelju vjeroispovijedi u slučaju povratka u Iran. U tim okolnostima, podnositelju je u rujnu 2016. izdana dozvola za stalni boravak i odobren mu je status izbjeglice.

SWE / F.G.
(43611/11)

**Presuda je postala
konačna dana
23. 3. 2016.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2016)355**

Kao odgovor na utvrđenja Suda da bi podnositelji tražitelji azila bili izloženi riziku od zlostavljanja u slučaju udaljavanja u Somaliju, vlasti su dostavile obavijest da ih se neće udaljiti sve dok je situacija u toj zemlji uglavnom nepromijenjena i ako su podnositelji izloženi stvarnom riziku od zlostavljanja protivno članku 3. Konvencije. Podnositeljima zahtjeva odobren je boravak na određeno vrijeme u skladu s politikom diskrecijskog odobrenja Agencije za zaštitu granica Ujedinjenog Kraljevstva. Kad bi državni tajnik zaključio da se situacija u Somaliji promijenila od donošenja presude Suda i da rizik na temelju članka 3. više ne postoji, podnositeljima bi bilo odobreno pravo na žalbu protiv te odluke, s odgovornim učinkom i ostanak u zemlji za vrijeme žalbenog postupka.

UK. / Sufi i Elmi
(8319/07, 1144/07)

**Presuda je postala
konačna dana
1. 12. 2011.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2013)197**

Na općoj razini, osim njihove objave i opsežne diseminacije, oba su predmeta navedena u Operativnim smjernicama (OGN) o Somaliji kojih se službenici za rješavanje predmeta u vezi azila i donositelji odluka trebaju pridržavati pri rješavanju glavnih kategorija zahtjeva iz te zemlje.

1.2. Zabrana kolektivnog protjerivanja

Kako bi se spriječile slične povrede povezane s nezakonitim zadržavanjem i kolektivnim protjerivanjem tražitelja azila, od 2002., po dolasku u centar za zadržavanje kojim upravlja Ured za strance, svakom se strancu mora uručiti informativni letak u kojem se, među ostalim, iznose mogućnosti za podnošenje žalbe protiv zadržavanja ili prigovora o okolnostima zadržavanja, kao i mogućnost traženja pravne pomoći. Posjet odvjetnika ne može se zabraniti. U srpnju 2002. ministar unutarnjih poslova poslao je okružnicu glavnom direktoru Ureda za strance *Office des étrangers* u kojoj se navodi sljedeće: „U slučaju zahtjeva za odgodom izvršenja u iznimno hitnom postupku naloga za napuštanje državnog područja izdanog u odnosu na tražitelja azila koji nije uspio u svom zahtjevu za dobivanje azila, nalog se neće izvršiti dok *Conseil d'État (Državno vijeće)* ne odluči o zahtjevu.” Postupci koji se odnose na strance reorganizirani su, a 2007. godine novim zakonodavstvom stvoren je novi upravni sud, *Conseil du contentieux des étrangers (Vijeće za sporove koji se tiču stranaca)*. *Conseil* odlučuje o žalbama protiv odluka *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides (CGRA) (Opći komesarijat za izbjeglice i osobe bez državljanstva)*.

BEL / Čonka
(51564/99)

**Presuda je postala
konačna dana
5. 5. 2002.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2011)191**

Žalbe protiv tih odluka sad imaju odgodni učinak *ipso jure*. *Conseil* je nadležan za oduzimanje i priznavanje statusa izbjeglice ili supsidijarne zaštite i potvrđivanje odbijanja ili poništenja odluke uz upućivanje CGRA-u. Daljnji djelotvorni pravni lijekovi uspostavljeni su u okviru izvršenja presude Suda u predmetu *M.S.S.*

Kako bi se spriječile slične povrede članka 3. zbog kolektivnog protjerivanja podnositelja zahtjeva u Libiju nakon presretanja na moru, vlasti su u srpnju 2012. obavijestile Odbor da se presretanje i prisilno vraćanje brodova neće nastaviti. Osim toga, navele su da će se jamstva u pogledu postupanja prema tražiteljima azila, posebno u pogledu njihova pristupa relevantnim domaćim postupcima, dosljedno primjenjivati u svim okolnostima, među ostalim za vrijeme operacija vojske i obalne straže na otvorenom moru. Jedinice mornarice primile su potrebne upute u tom pogledu, a u slučaju presretanja brodova s migrantima sve putnike treba iskrcati u Italiji gdje mogu zatražiti azil. Donesena je Zakonodavna uredba 142/2015 radi provedbe Direktive 2013/33/EU o utvrđivanju standarda za prihvrat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i Direktive 2013/32/EU o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje međunarodne zaštite. Uredbom je, među ostalim, propisano posebno osposobljavanje policijskih službenika koji postupaju s migrantima.

Što se tiče podnositelja zahtjeva, boravište njih devet i dalje je bilo nepoznato u vrijeme donošenja Završne rezolucije. Talijanske vlasti kontaktirale su libijske vlasti koje su svojim regionalnim vlastima poslale imena podnositelja zahtjeva, pokrenule pitanje na ministarskoj razini i obvezale se zaštititi podnositelje od zlostavljanja, ako ih se pronađe.

ITA / Hirsi Jamaa i drugi
(27765/09)

*Presuda je postala
konačna dana*
23. 3. 2012.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2016)221

1.3. Djelotvorna pravna sredstva u pogledu prisilnih vraćanja

Kako bi se ispravio nedostatak odgodnog učinka ponovno podnesenih zahtjeva za azil (podnesenih drugi put) na prisilno premještanje na temelju Uredbe Dublin II, Ustavni sud Republike Austrije, u svojoj presudi od 26. veljače 2013. (G59/2013) u kojoj se izrijekom pozvao na presudu Suda u ovom predmetu, utvrdio je da je općenito nepostojanje zaštite protiv protjerivanja protivan načelu vladavine prava i stoga neustavan. Relevantna odredba Zakona o azilu ukinuta je i naknadno izmijenjena i dopunjena 2013. i 2015. godine. Člankom 12. a Zakona o azilu sad je propisano odgovarajuće ispitivanje interesa koji su pravno zaštićeni člancima 3. i 8. Konvencije u svakom pojedinom predmetu. Stoga su austrijske vlasti i sudovi sada obvezni ispitati ponovno podnesene zahtjeve za azil na temelju članka 3. i 8. Konvencije, pri čemu tražitelji azila (po drugi put) više nisu izloženi riziku od prisilnog premještanja dok domaći sud ne ispita rizike na temelju članka 3. i 8. Konvencije.

Što se tiče podnositelja zahtjeva u ovom predmetu, nakon izricanja privremene mjere na temelju pravila 39. Poslovnika suda, njegovo premještanje u Mađarsku zaustavljeno je. U lipnju 2013. podnositelj je dobrovoljno napustio Austriju, a postupak azila zaključen je.

AUT/ Mohammed
(2283/12)

*Presuda je postala
konačna dana*
6. 9. 2013.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2018)376

Kao odgovor na povredu koju je Sud utvrdio zbog toga što je podnositelj tražitelj azila koji je zadržan, u praksi imao ograničen pristup pravnom sredstvu kojim bi osporio odluku o njegovu udaljenju, postupovna jamstva za zahtjeve za azil podnesene za vrijeme zadržavanja ojačana su reformom zakona o azilu iz 2015. Novim zakonodavstvom propisana je automatska registracija zahtjeva za azil podnesenog za vrijeme zadržavanja u pojednostavljenom ubrzanom postupku, kao i postupovna jamstva kojima se osigurava djelotvornost žalbi zadržanih osoba, uključujući mogućnost podnošenja žalbi upravnim sudovima.

Podnositelju je priznat status izbjeglice.

*FRA / I.M.
(9152/09)*

*Presuda je postala
konačna dana
2. 5. 2012.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(20
17)340*

Sud je 2010. utvrdio potencijalnu povredu Konvencije ako bi se podnositelje protjeralo u Iran ili Irak, a da vlasti pritom ne ocijene rizike s kojima bi se tamo mogli suočiti kao bivši članovi organizacije People's Mojahedin Organisation. Osim toga, Sud je kritizirao nezakonito zadržavanje podnositelja zahtjeva do protjerivanja i nedostatak pristupa sudskom preispitivanju tog zadržavanja. Kako bi se spriječilo ponavljanje sličnih povreda, Zakonom o strancima i međunarodnoj zaštiti iz 2013. (LFIP) utvrđena su načela i uspostavljeni postupci u vezi s ulaskom, boravkom i izlaskom stranaca iz Turske te je osnovana Glavna uprava za upravljanje migracijama pod nadležnošću Ministarstva unutarnjih poslova. Tim zakonom, zajedno s njegovom Provedbenom uredbom iz 2016. te izmjenama i dopunama iz 2019., osigurane su potrebne mjere zaštite od proizvoljnog zadržavanja, kao i pravna sredstva za sudsko preispitivanje takvog zadržavanja i naknade štete zbog nezakonitog zadržavanja. Stoga se stranca može udaljiti samo na temelju odluke o udaljenju, uz koju se može donijeti i odluka o upravnom zadržavanju do udaljenja. Stranac, njegov zakonski zastupnik ili njegov odvjetnik mogu podnijeti žalbu protiv odluke o protjerivanju upravnom sudu u roku od petnaest dana od dana obavijesti o toj odluci. Sud donosi odluku o žalbi u roku od petnaest dana i odluka je konačna. Stranca se ne može udaljiti u razdoblju u kojemu može podnijeti žalba sudu, odnosno do okončanja žalbenog postupka. Još uvijek je potrebno dodatno pojasniti automatski odgodni učinak nakon što je Hitna uredba br. 676 stupila na snagu 29. listopada 2016. U tom smislu, Odbor ministara Vijeća Europe od vlasti je zatražio primjere odluka Ustavnog suda te drugih nacionalnih sudova donesenih prije i nakon stupanja na snagu Uredbe br. 676.

Što se tiče podnositelja zahtjeva, izdane su im dozvole boravka. Nakon što mu je prihvaćen zahtjev za azil, podnositelj Karimnia preselio se u Švedsku u siječnju 2010. Boravište podnositelja Abdolkhanija nije poznato od 1. studenoga 2010., datuma kad mu je izdana zadnja dozvola boravka.

*TUR / Abdolkhani i
Karimnia
(30471/08)*

*Presuda je postala
konačna dana
1. 3. 2010.*

*Izvršće o
poduzetim
mjerama*

Status izvršenja: u tijeku

Kao odgovor na utvrđenje Suda o potencijalnoj povredi Konvencije zbog toga što su vlasti odbile zahtjeve za azil podnositelja zahtjeva, a da pritom nisu razmotrile stvarni rizik od zlostavljanja u slučaju povratka u Iran, rok za podnošenje zahtjeva za azil povećan je s pet na 10 dana nakon izmjena i dopuna Propisa o tražiteljima azila iz 1999. Rok od 10 dana počinje teći od dana kad tražitelj političkog azila zakonito ili nezakonito uđe u Tursku. Nadalje, nadležna tijela obvezna su ocijeniti je li osoba izložena riziku od zlostavljanja ako ju se protjera u zemlju podrijetla. Vlasti su dostavile niz primjera odluka Državnog vijeća o tom pitanju. Iz tih primjera proizlazi da se strance ne protjeruje automatski po isteku roka od 10 dana te da sudovi tumače domaće pravo u skladu s međunarodnim obvezama Turske.

Vlasti su podnositeljima priznale status izbjeglica.

*TUR / Jabari
(40035/98)*

*Presuda je postala
konačna dana
11. 10. 2000.*

TUR / D. i drugi (24245/03)

*Presuda je postala
konačna dana
23. 10. 2006.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2011)311*

1.3.1 Djelotvorna pravna sredstva u pogledu *refoulementa* iz razloga nacionalne sigurnosti

Sud je utvrdio da su belgijske vlasti, prije prisilnog vraćanja podnositelja zahtjeva, propustile pribaviti diplomatska jamstva da podnositelj zahtjeva, protiv kojeg je izdan nalog za uhićenje u Iraku na temelju propisa o suzbijanju terorizma, neće biti podvrgnut zlostavljanju po povratku. Zakon od 15. prosinca 1980. izmijenjen je Zakonom od 19. siječnja 2012., u skladu s Europskom direktivom 2008/115/EC315, te je njime propisano da se protjerivanje mora odgoditi ako bi se njime prekršilo načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja (*non-refoulement*). Nadalje, ako protjerivanje nije moguće, mogu se donijeti preventivne zamjenske mjere umjesto zadržavanja kako bi se spriječio bijeg. Jednako tako, kako bi se objasnila nadležnost *ratione loci* domaćih sudova, unesena su pojašnjenja u informativni list koji se daje migrantima smještenima u centrima za zadržavanje kako bi ih se informiralo o postupku koji treba slijediti da bi se podnio zahtjev za puštanje na slobodu.

**BEL / M.S.
(50012/08)**

**Presuda je postala
konačna dana
30. 4. 2012.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2015)84**

Da bi se spriječilo ponavljanje povreda zbog nedostatka zaštite od proizvoljnosti u postupcima za protjerivanje iz sigurnosnih razloga, od 2003. razvijeno je sudsko preispitivanje naloga za protjerivanje iz razloga nacionalne sigurnosti u okviru prakse Vrhovnog upravnog suda, a kasnije je i izrijekom propisano u Zakonu o strancima iz 2007. Daljnjim reformama zakonodavstva iz 2009. i 2013. uvedena je mogućnost osporavanja zakonitosti zadržavanja do protjerivanja i vremenskih rokova za zadržavanje stranaca do protjerivanja, pri čemu su sudovi obvezni preispitati zakonitost i nužnost kontinuiranog zadržavanja, u intervalima od šest mjeseci, te po zahtjevu zadržane osobe ili na inicijativu suda.

**BGR / Al-Nashif i drugi
(50963/99)**

**Presuda je postala
konačna dana
20. 9. 2002.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2015)44**

Neriješena pitanja u pogledu funkcioniranja pravnih sredstava kad je riječ o protjerivanju stranaca iz razloga nacionalne sigurnosti bila su tema grupe predmeta *C.G. i drugi*, koja je i dalje pod nadzorom Odbora ministara.

Svi podnositelji koji su zadržani do protjerivanja pušteni su na slobodu.

Kao odgovor na presudu kojom je Sud utvrdio da je zadržavanje podnositelja „iz sigurnosnih razloga“ bez valjanog naloga za protjerivanje bilo proizvoljno, kao i na rizik od zlostavljanja u slučaju protjerivanja u zemlju podrijetla, u listopadu 2012. izmijenjen je i dopunjen članak 99. stavak 2. Zakona o strancima iz 2008. Sada je stranca moguće zadržati iz sigurnosnih razloga tek nakon što je izdan nalog za zadržavanje.

**BIH / Al Hamdani, BIH / Al
Husinn i BIH / Al Husin br. 2
(31098/10, 3727/08,
10112/16)**

**Presuda je postala
konačna dana 9. 7. 2012.,
9. 7. 2012.,
25. 9. 2019.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)186**

Nalog za protjerivanje u predmetu *Al Husin i Al Husin br. 2* poništen je te je izdan novi nalog za protjerivanje bez naznake države. Podnositelj je pušten na slobodu 2016., no obvezao se na redovito javljanje policiji do odlaska iz zemlje. U predmetu *Al Hamdani* podnositelj je pušten na slobodu 2011. te je protiv njega izrečena blaža mjera. Međutim, 2. svibnja 2012. podnositelj se nije javio relevantnim vlastima te je otad izvan dohvata vlasti BiH. Prema tome, iako je izdan konačni nalog za protjerivanje, Služba za strance nikad nije izdala nalog za udaljenje.

Sud je utvrdio da je došlo do propusta u osiguravanju minimalnih zaštitnih mjera u postupku azila zbog izostanka dostatnog sudskog preispitivanja tvrdnje Sigurnosno-obavještajne agencije, koja se temeljila na povjerljivim podacima, da je podnositeljica predstavljala rizik za nacionalnu sigurnost, što je dovelo do izdavanja naloga za protjerivanje. Kao odgovor na to, Visoki upravni sud promijenio je svoju sudsku praksu, ukinuo slične odluke upravnih sudova i vratio je predmete na ponovno suđenje. Presuda je objavljena, prevedena i široko diseminirana. Upotrebljava se i u osposobljavanju i aktivnostima podizanja svijesti sudaca i odvjetnika. Vlasti su potvrdile da podnositeljica i dalje boravi u zemlji s neuređenim boravišnim statusom te da neće biti protjerana. U tu svrhu, Zastupnik Vlade obavijestio je relevantne službe za migracije, azil i protjerivanje o njihovim obvezama na temelju članka 46. Konvencije. Osim toga, podnositeljici je mnogo puta odobren izlazak, boravak izvan državnog područja i ponovni ulazak. Podnositeljica ima pravo i podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole boravka te zahtjev za stjecanje državljanstva.

**MKD / Ljatifi
(19017/16)**

**Presuda je postala
konačna dana
8. 10. 2018.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2019)192**

Kako bi se spriječilo ponavljanje povrede zbog miješanja vlasti u privatni život podnositelja zahtjeva koja je proizašla iz mjera protjerivanja iz sigurnosnih razloga bez pravne osnove, kao i kršenje postupovnih jamstava, izmijenjen je i dopunjen Izvanredni pravilnik br. 194/2002 na način da je propisano da je Žalbeni sud u Bukureštu nadležan za odlučivanje o nepoželjnosti stranca iz sigurnosnih razloga, u kontradiktornom postupku. Žalbeni sud treba donijeti obrazloženu odluku u roku od 10 dana od zahtjeva tužitelja. Žalba se može podnijeti Visokom kasacijskom sudu u roku od 10 dana. Sud mora donijeti odluku u roku od pet dana od primitka žalbe. U predmetima u kojima je to opravdano, kako bi se izbjegla neposredna šteta, stranac može zatražiti obustavu izvršenja odluke kojom je proglašen nepoželjnim, do kraja kasacijskog postupka.

**ROM / Lupsa, ROM / Kaya i
ROM / Abou Amer
(10337/04, 33970/05,
14521/03)**

**Presuda je postala
konačna dana 8. 9. 2006.,
12. 1. 2007.,
24. 8. 2011.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2015)50**

Što se tiče podnositelja zahtjeva, nalozi tužitelja kojima su podnositelji proglašeni nepoželjnim strancima i kojima im je zabranjen pristup rumunjskom državnom prostoru poništeni su (*Lupsa* i *Kaya*). Što se tiče podnositelja u predmetu *Abou Amer*, vlasti su obavijestile Odbor ministara da su spremne preispitati sporne odluke, no podnositelji nisu podnijeli zahtjeve za preispitivanje.

2. PRIHVAT I ZAŠTITA MIGRANATA I TRAŽITELJA AZILA

2.1 Pristup uslugama prihvata i postupcima azila

Nakon presude Suda u kojoj je kritizirano vraćanje iz Belgije u Grčku na temelju „Uredbe Dublin II”, unatoč postojanju rizika od, prije svega, loših životnih uvjeta i nedostatka domaćih pravnih sredstava kojima bi se mogla osporiti odluka o protjerivanju, belgijske vlasti prestale su vraćati tražitelje azila u Grčku, primjenjujući „klauzulu suverenosti” iz „Uredbe Dublin II” (kojom je propisano da Belgija sama može rješavati zahtjeve za azil ako bi vraćanje tražitelja azila dovelo do situacije protivne članku 3. Konvencije). Osim toga, „*Conseil du contentieux des étrangers*” (CCE) (*Savjet za sporove koji se tiču stranaca*), u kontekstu postupka privremenih mjera („*en référé*”), razvio je svoju sudsku praksu i donio je niz odluka u veljači 2011. kojima se osigurava da taj postupak ispunjava zahtjeve djelotvornog pravnog sredstva iz Konvencije. Jednako tako, zakonom od 10. travnja 2014. dodatno je kodificirana i razvijena praksa u pogledu azila, uz naglasak na obvezu CCE-a da u obzir uzme sve dokaze koji su mu na raspolaganju kad ocjenjuje tvrdnje da je došlo do povrede članka 3. Osim toga, u kontekstu predstojećih postupaka protjerivanja, svi tražitelji azila (neovisno o tome jesu li zadržani ili ne) mogu podnijeti žalbu protiv protjerivanja uz automatski odgovorni učinak. Što se tiče podnositelja zahtjeva, priznat mu je status izbjeglice u Belgiji u svibnju 2012.

*BEL / M.S.S.
(30696/09)*

*Presuda je postala
konačna dana
20. 1. 2011.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)272*

Kao odgovor na kritike Suda, prije svega u pogledu pristupa postupku azila te ispitivanju i sudskom preispitivanju zahtjeva za azil, grčke su vlasti provele reformu sustava azila u nekoliko faza. Isprva su Zakonom 3907/2011 uspostavljeni neovisna služba za azil, žalbeno tijelo i služba za prvi prihvata (FRS), koje su počele s radom 7. lipnja 2013. na temelju Predsjedničkog dekreta 113/13. Dotad neviđeni priljev izbjeglica, tražitelja azila i migranata u razdoblju 2015. – 2016. iziskivao je donošenje Zakona 4375/2016 kojim je u nacionalno pravo prenesena Direktiva 2013/32 EU i kojim je uvedeno, među ostalim, djelotvorno pravno sredstvo putem ispitivanja zahtjeva za azil od strane žalbenih odbora. Taj je zakon dodatno izmijenjen i dopunjen Zakonom br. 4540/2018 kako bi se poboljšalo upravljanje i povećao kapacitet regionalnih ureda za azil i autonomnih jedinica za azil, kao i osoblja službe za azil. Tim je zakonom prenesena Direktiva 2013/33/EU o uvođenju minimalnih standarda za prihvata podnositelja zahtjeva za azil [Direktiva o uvjetima prihvata], uključujući, među ostalim, pravo na podnošenje zahtjeva za pravnu pomoć i podnošenje dodatnih dokaza žalbenim odborima. Uspostavljeni su dodatni regionalni uredi za azil i autonomne jedinice za azil, kao i centri za prihvata i identifikaciju (RIC), koji su zamijenili bivše FRS-ove, a prihvata tražitelja azila i migranata provodili su interno osposobljeno osoblje i Europski potporni ured za azil (EASO), posebno kod potrebe za primjenom tehnika razgovora s maloljetnicima i ranjivim osobama te kod ocjenjivanja dokaza. Informativni list za izbjeglice, državljane trećih zemalja i osobe bez državljanstva o pristupu postupcima azila dostupan je na 19 jezika te je ujedno objavljen i na internetskoj stranici službe za azil. Nevladina organizacija METAdrasi i EASO mogu na zahtjev osigurati usluge tumačenja za oko 37 jezika.

U razdoblju 2017. – 2019. došlo je do značajnog povećanja broja registriranih zahtjeva za azil, a smanjilo se vrijeme njihova ispitivanja u prvom i drugom stupnju,

*GRC / M.S.S.
(30696/09)*

*Presuda je postala
konačna dana
21. 1. 2011.*

[Akcijski plan](#)

Status izvršenja: u tijeku

što pokazuje da je došlo do poboljšanja nakon prethodno provedenih reformi. Godine 2020. priljev izbjeglica značajno se smanjio, što implicira i smanjenje broja zahtjeva. U siječnju 2021. broj postupaka u tijeku i u prvom i u drugom stupnju smanjio se za 44 % u odnosu na siječanj 2020., dok se prosječno vrijeme od predregistracije do donošenja prvostupanjske odluke povećalo u 2020. (205 dana) u odnosu na 2019. (189 dana). S obzirom na stalne odgode u postupcima azila te na i dalje ograničenu pravnu pomoć koja se pruža u tim postupcima, potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se poboljšao pristup postupcima azila i njihovo funkcioniranje, prije svega u drugom stupnju, kao i pružanje pravne pomoći.

Kako bi se ispravili nedostaci u pogledu pristupa postupcima azila, koji su rezultirali kolektivnim protjerivanjem u Grčku migranata koje su presreli kao slijepe putnike na trajektima koji su pristizali u luku Ancona od siječnja 2008. do veljače 2009., talijanske vlasti prenijele su u nacionalno pravo Direktive 2013/33 EU i 2013/32 EU donošenjem Zakonodavne uredbe br. 142/2015, kojom je u talijansko zakonodavstvo uneseno i pravo migranata na djelotvoran pristup postupcima azila te, u tu svrhu, pravo na dobivanje odgovarajućih informacija po dolasku. Osim toga, Zakonodavnom uredbom br. 13 od 17. veljače 2017. predviđa se pružanje međunarodne zaštite unutar odjela okružnih sudova za imigraciju i međunarodnu zaštitu te tročlana sudska vijeća koja će ispitivati pitanja u vezi sa zaštitom života i azila. Što se tiče postupaka po dolasku, utvrđivanje identiteta, zdravstveni pregledi i upravni postupci u vezi s migrantima koji pristižu u jadranske luke osiguravaju se tako što su unutar luka uspostavljene točke za hitnu skrb (Bari, Ancona i Venecija). Nakon što se utvrdi status tih osoba (tražitelji azila ili osobe koje će biti protjerane), upućuje ih se u prihvatne centre. Osoblje granične policije na državno područje prima one osobe koje izraze namjeru, čak i neizravno, traženja međunarodne zaštite upućuje ih tijelima nadležnima za formaliziranje, obrađivanje i ispitivanje zahtjeva za azil (*Questura* i teritorijalna povjerenstva za priznavanje međunarodne zaštite). Prisustvom javnih službenika u lukama Jadranskog mora, kao i nevladinih i međunarodnih organizacija, osigurava se da informacije o postupku azila, tumačenje i kulturno posredovanje budu dostupni migrantima. Opseg njihove prisutnosti procjenjuje lokalni prefekt s obzirom na broj migranata u dolasku. Sporazumi između Ministarstva unutarnjih poslova i gore navedenih organizacija stoga se sklapaju u trajanju od godinu dana kako bi se omogućila fleksibilnost potrebna da ih se prilagodi promjenama u dolascima migranata. Policijski službenici koji rade na graničnim prijelazima i službenici odgovorni za zaprimanje zahtjeva za azil pohađaju posebno osposobljavanje u području ljudskih prava i međunarodne zaštite u skladu s nacionalnim pravom i pravom EU-a.

*ITA / Sharifi i drugi
(16643/09)*

*Presuda je postala
konačna dana
21. 1. 2015.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2020)201*

2.2 Prihvat i zaštita maloljetnika

Kao odgovor na presudu Suda, vlasti su donijele niz mjera kojima su se nastojali poboljšati uvjeti prijeha i osigurati bolja zaštita maloljetnika bez pratnje, uključujući uspostavu programa „Nijedno dijete samo” 2019. godine i imenovanje, u skladu sa zakonom 4554/2018, Posebnog tajništva za zaštitu maloljetnika bez pratnje (Ministarstvo migracija i azila) kao nadležnog tijela za provedbu sustava skrbništa. Očekuje se provedba sustava „profesionalnih skrbnika” u različitim područjima u zemlji kako bi se djelotvorno zaštitili najbolji interesi maloljetnika bez pratnje. Zaštitne mjere za maloljetnike bez pratnje starije od 16 godina kojima se nastoji poboljšati njihova društvena integracija i samostalnost uspostavljene su na temelju Ministarske odluke iz 2019. o polusamostalnom životu / smještaju maloljetnika bez pratnje starijih od 16 godina.

*GRC / Rahimi
(8687/08)*

*Presuda je postala
konačna dana
5. 7. 2011.*

*Izvešće o
poduzetim
mjerama*

Status izvršenja: u tijeku

3. ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE I ZLOČINA IZ MRŽNJE

Ovaj se predmet odnosi na diskriminaciju podnositelja zahtjeva, ruskih državljana sa statusom nezakonitih imigranata, u uživanju prava na obrazovanje jer su morali platiti školske naknade kako bi nastavili svoje srednjoškolsko obrazovanje u javnim školama u Bugarskoj. Nakon presude Suda i upućujući na nju, Vrhovni upravni sud je poništio nalog Ministra obrazovanja iz 2009. o utvrđivanju naknada za obrazovanje. Odluku je u lipnju 2014. potvrdilo peteročlano vijeće Vrhovnog upravnog suda. Čini se da je i dalje potrebno propisati pravila kojima se potrebitim učenicima, neovisno o tome imaju li zakoniti boravak ili ne, omogućuje oslobađanje od plaćanja takvih naknada.

*BGR / Ponomaryovi
(5335/05)*

*Presuda je postala
konačna dana
28. 11. 2011.*

Akcijski plan

Status izvršenja: u tijeku

Što se tiče pojedinačnih mjera, bugarske vlasti izvijestile su da su oba podnositelja završila svoje srednjoškolsko obrazovanje bez plaćanja ikakvih školskih naknada, protiv njih nisu pokrenuti postupci ovrhe u tom pogledu te su u međuvremenu pribavili dozvole boravka.

Ovaj se predmet odnosi na odbijanje zahtjeva podnositelja za invalidninu na temelju činjenice da je bio državljanin zemlje koja nije potpisala relevantni sporazum o uzajamnosti s Francuskom. Počevši od 17. prosinca 1991., podnositelj je primao minimalnu socijalnu pomoć. Kako bi se spriječilo ponavljanje takve diskriminacije, 11. svibnja 1998. donesen je zakon kojim je ukinut sporni zahtjev u pogledu državljanstva.

Podnositelju je od 1. lipnja 1998. odobrena invalidnina.

*FRA / Koua Poirrez
(40892/98)*

*Presuda je postala
konačna dana
30. 12. 2003.*

*Završna
rezolucija
CM/ResDH(2010)99*

Kako bi se spriječilo buduće diskriminatorno postupanje prema stranim državljanima sa stalnim i privremenim boravkom kad je riječ o njihovu pristupu dječjem doplatku, u lipnju 2004. Savezni ustavni sud presudio je da članak 1. stavak 3. Zakona o dječjem doplatku, koji je bio na snazi od siječnja 1994. do prosinca 1995., nije bio spojiv s pravom na jednako postupanje na temelju članka 3. stavka 1. njemačkog Temelnog zakona te je pozvao zakonodavca da izmijeni i dopuni Zakon o dječjem doplatku do 1. siječnja 2006. Novi zakon o pravu stranaca na dječji doplatok stupio je na snagu retroaktivno 1. siječnja 2006. te su njime otklonjeni nedostaci koje je Sud utvrdio.

*GER / Niedzwiecki
(58453/00)*

*Presuda je postala
konačna dana
15. 2. 2006.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2011)11*

Kao odgovor na presude Suda u kojima se kritizirao rasno motiviran karakter napada na podnositelja zahtjeva, te kasniji propusti policije i sudova u tijekom istrage, donesen je širok raspon mjera u svrhu suzbijanja zločina iz mržnje, prije svega djelovanjem policije i tužitelja specijaliziranih za istrage zločina iz mržnje. Osim toga uspostavljena je 24-satna telefonska linija i internetska platforma za prijavljivanje potencijalno rasističkog postupanja. Osim toga, zakonom br. 4356/2015 uspostavljeno je Nacionalno vijeće protiv rasizma i netolerancije, savjetodavno međusektorsko tijelo koje izrađuje politike i promiče inicijative za zaštitu pojedinaca i skupina od zločina iz mržnje, a unutar Ministarstva pravosuđa uspostavljena je radna skupina koju čine predstavnici relevantnih dionika u tom području, u svrhu prikupljanja i objedinjavanja podataka o rasističkim incidentima. Naposljetku, u prosincu 2018. tužitelj Kasacijskog suda poslao je okružnicu u kojoj je podsjetio na obveze koje proizlaze iz Konvencije i grčkog Ustava i pozvao sve tužitelje da pridaju primjerenu težinu reakciji na rasno motivirano nasilje. Vlasti i dalje trebaju dostaviti detaljne i ažurirane statističke podatke o rasističkom nasilju, uključujući informacije o rezultatima postignutima u tom području, kako bi Odbor ministara mogao temeljito ocijeniti napredak postignut u izvršenju tih presuda.

*GRC / Sakir
(48475/09)*

*Presuda je postala
konačna dana
24. 6. 2016.*

Status izvršenja: u tijeku

*GRC / Gjikondi i drugi
(17249/10)*

*Presuda je postala
konačna dana
21. 3. 2018.*

Završna rezolucija
CM/ResDH(2019)366

4. OBITELJSKI ŽIVOT I SPAJANJE OBITELJI

4.1 Mjere za zaštitu obiteljskog života i spajanje obitelji

U 2013., nakon događaja iz predmeta, ukinuta je sporna odredba Zakona o drogama da bi se spriječilo ponavljanje povrede zbog podnositeljeva doživotnog protjerivanja i kasnije doživotne zabrane ponovnog ulaska u Grčku, nakon što je osuđen za kazneno djelo trgovanja drogom. Ukinuto je doživotno protjerivanje koje je bilo propisano Kaznenim zakonom. Sudovi sada mogu naložiti protjerivanje kao sigurnosnu mjeru, a može trajati najviše 10 godina. Osim toga, ponovni ulazak na državno područje moguć je na zahtjev koji se može podnijeti najranije tri godine nakon protjerivanja. Osuđene osobe s obiteljskim vezama u Grčkoj izuzete su od primjene tog roka te protjerane osobe mogu podnijeti novi zahtjev za ponovni ulazak godinu dana nakon što im je prethodni zahtjev odbijen.

*GRC / Kolonja
(49441/12)*

*Presuda je postala
konačna dana
19. 8. 2016.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2018)206*

Što se tiče podnositelja zahtjeva, koji je bio oženjen za grčku državljaniku i otac dvoje djece, nadležno vijeće za prekršaje na Krfu dopustilo mu je povratak u Grčku 2017.

U ovim predmetima Sud je posebno kritizirao kašnjenja u postupcima spajanja obitelji i propuste vlasti da uzmu u obzir najbolje interese djece podnositelja zahtjeva. Kao odgovor na to, donesene su mjere kojima se smanjilo vrijeme obrade zahtjeva za spajanje obitelji, posebno zahtjeva korisnika međunarodne zaštite, na način da su 2009. ukinute formalnosti u Francuskoj i pojednostavljeno je dokazivanje obiteljskih odnosa zakonom br. 2015-925 od 29. srpnja 2015. Većina diplomatskih i konzularnih ureda donijela je mjere smanjenja i kontrole vremena obrade zahtjeva za izdavanje vize u vezi sa spajanjem obitelji. Osim toga, konzularni službenici ili službenici Ureda za izbjegličke obitelji posebno su osposobljeni o pitanjima građanskog statusa i viznim propisima. Poboľšan je sustav pružanja informacija potencijalnim podnositeljima zahtjeva za izdavanje vize (uključujući na internetskoj stranici Ureda za imigracije i integraciju).

*FRA / Senigo Longue, FRA /
Mugenzi i FRA / Tanda-
Muzinga
(19113/09, 52701/09,
2260/10)*

*Presuda je postala
konačna dana
10. 10. 2014., 10. 10. 2014.,
10. 10. 2014.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2019)297*

Ovaj se predmet odnosi na povredu privatnog i obiteljskog života podnositelja zahtjeva zbog toga što mu nije produžena dozvola boravka i što je naknadno protjeran iz Litve u kojoj su živjeli njegovo dvoje djece i supruga, isključivo na temelju izvješća Odjela državne sigurnosti koje je klasificirano oznakom „tajno“. U svibnju 2007. Ustavni sud pojasnio je primjenjivu zakonsku odredbu, prije svega članak 57. Zakona o upravnom postupku, ističući da „se nijedna sudska odluka ne može temeljiti isključivo na informacijama koje su klasificirane kao tajne i koje nisu poznate strankama u predmetu“.

LIT / Guljiev (10425/03)

*Presuda je postala
konačna dana
16. 3. 2009.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2010)175*

Što se tiče podnositelja zahtjeva, Odjel za migracije u svibnju 2009. izbrisao je podnositelja s popisa osoba kojima je zabranjen ulazak na državno područje.

Kako bi se osigurali razmjernost i najbolji interesi djece kad se roditelju migrantu odbija izdati dozvola boravka, Vlada je podsjetila Službu za imigracije i naturalizaciju o važnosti temeljite ocjene posebnih okolnosti svakog pojedinog slučaja i naložila je da ta ocjena bude vidljivija u postupku donošenja odluka. Relevantne smjernice za Službu za imigracije i naturalizaciju kasnije su revidirane. Sažetak presude i provedenih mjera izneseni su u godišnjem izvješću Vlade parlamentu.

*NLD / Jeunesse
(12738/10)*

*Presuda je postala
konačna dana
3. 10. 2014.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2015)145*

Podnositelju je izdana dozvola privremenog boravka s rokom važenja od 3. listopada 2014. do 3. listopada 2019.

Povreda u ovom predmetu proizašla je iz odbijanja vlasti da dopuste kćeri podnositeljice zahtjeva da se pridruži podnositeljici i njezinoj obitelji u Nizozemskoj. U 2006., nakon presude Suda, donesena je nova politika o pravu na spajanje obitelji maloljetnika čiji roditelj migrant zakonito boravi u Nizozemskoj. Pretpostavlja se da je ispunjen kriterij „stvarnih obiteljskih veza”, koji se u domaćem pravu upotrebljava da bi se utvrdilo postojanje prava na spajanje obitelji, ako postoji obiteljski život s obzirom na tumačenje članka 8. od strane Suda.

Kćeri podnositeljice 2010. izdane su ulazna viza, a zatim i dozvola boravka.

NLD / Tuquabo-Tekle i drugi
(60665/00)

Presuda je postala konačna dana
1. 3. 2006.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2010)108

Kako bi se spriječilo ponavljanje povreda prava na obiteljski život zbog mjera donesenih na temelju rezolucija o borbi protiv terorizma Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda koje su dovele do zlouporabe ograničenja prekograničnog kretanja, presuda Suda objavljena je i široko diseminirana svim kantonima, federalnim vlastima i sudovima koji su je u potpunosti izvršili. Osim toga, švicarske vlasti nastavile su svoje aktivnosti i dostavile prijedloge Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda usmjerene na bolje poštovanje načela vladavine prava pri stavljanju osoba na UN-ov popis subjekata koji su podvrgnuti sankcijama i brisanju s popisa te na jačanje uloge pravobranitelja. Osim toga, švicarske vlasti surađuju s pravobraniteljem u konkretnim slučajevima. Ti postupci uvijek su doveli do brisanja dotičnih osoba s UN-ova popisa. Dana 25. veljače 2011. Švicarska i pravobranitelj zaključili su sporazum prema kojem pravobranitelj ima pristup klasificiranim i/ili povjerljivim informacijama na temelju kojih je određena osoba dodana na popis. Naposljetku, Švicarska se obvezala ojačati legitimitet sankcija i usklađenost sankcija Vijeća sigurnosti UN-a s Konvencijom.

Sankcije donesene protiv podnositelja zahtjeva ukinute su od listopada 2009. Podnositelju je bilo dopušteno ući u zemlju i putovati njome.

SUI / Nada
(10593/08)

Presuda je postala konačna dana
12. 9. 2012.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)297

4.2 Suzbijanje diskriminacije u kontekstu spajanja obitelji

U svibnju 2017. novim zakonodavstvom ukinuto je sporno pravilo iz Zakona o strancima staro 28 godina, koje je dovelo do neizravne diskriminacije u rješavanju zahtjeva za spajanje obitelji u odnosu na osobe koje su imale dansko državljanstvo kraće od 28 godina. Prije te promjene Ministarstvo imigracije i integracije objavilo je i memorandum o pravnim posljedicama presude Suda, a Služba za imigracije primjenjivala je Zakon o strancima u skladu s tumačenjem opisanim u memorandumu.

DNK / Biao
(38590/10)

Presuda je postala konačna dana
24. 5. 2016.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2018)155

Što se tiče podnositelja zahtjeva, njihov predmet u vezi sa spajanjem obitelji ponovno je otvoren 2016. i upućen Službi za imigracije na ponovno ispitivanje. Međutim, obitelj je zatražila zatvaranje predmeta jer su se nastanili u Švedskoj.

U 2011., nakon događaja iz ovog predmeta, Imigracijski propisi izmijenjeni su kako bi se zaustavilo diskriminatorno odbijanje spajanja obitelji za supružnike izbjeglica koji su se s njima vjenčali nakon bijega¹, kojima je odobren boravak na određeno vrijeme u UK-u, u pogledu pridruživanja svojem supružniku (u usporedbi sa supružnicima koji su sklopili brak prije bijega, a kojima nije ograničeno pridruživanje supružniku). Stoga su se i izbjeglicama kojima je odobren boravak na određeno vrijeme u UK-u mogli pridružiti supružnici koji su se s njima vjenčali nakon bijega, za vrijeme trajanja

UK. / Hode i Abdi (22341/09)

Presuda je postala konačna dana
6. 2. 2013.

¹ „Supružnik nakon bijega” odnosi se na osobu koja nije bila supružnik izbjeglice prije nego što je potonja stigla u zemlju azila.

razdoblja u kojem im je odobren boravak na određeno vrijeme.

Što se tiče podnositeljice zahtjeva, u srpnju 2013. izdana joj je viza radi doseljenja supružnika. U rujnu 2013. djeci tog para odobren je ulazak u UK na neodređeno vrijeme.

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)5**

Godine 2011. ukinut je program potvrde o odobrenju, čime je okončana diskriminatorna praksa prema kojoj je za sklapanje braka s osobama koje podliježu imigracijskoj kontroli bilo potrebno odobrenje države i plaćanje naknada (osim ako su te osobe bile spremne sklopiti brak u Engleskoj crkvi).

Što se tiče podnositelja zahtjeva, vlasti su im prije presude izdale potvrdu o odobrenju kojom su im dopustile sklapanje braka te su ga oni i sklopili.

**UK. / O'Donoghue
(34848/07)**

***Presuda je postala
konačna dana
14. 3. 2011.***

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2011)288**

5. ZADRŽAVANJE MIGRANATA I TRAŽITELJA AZILA

5.1 Sprječavanje zlostavljanja i poboljšanje uvjeta zadržavanja

Godine 2013., kao reakcija na presudu Suda u vezi sa zlostavljanjem podnositelja za vrijeme zadržavanja u policijskom pritvoru u Beču dok je čekao protjerivanje, u austrijski Kazneni zakon unesena je izričita zabrana mučenja (novi članak 312.a). Kazneno djelo mučenja postalo je kažnjivo kaznom zatvora do 15 godina ako je tjelesna ozljeda uzrokovala tešku trajnu štetu ili doživotnom kaznom zatvora ako je mučenje uzrokovalo smrt. Fakultativni protokol priložen Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja stupio je na snagu u siječnju 2013., a Odbor pučkog pravobranitelja imenovan je u srpnju 2012. kao Nacionalni preventivni mehanizam (NPM). NPM nadzire sve vrste centara za zadržavanje koje redovito posjećuje. Jednako tako, Ministarstvo unutarnjih poslova objavilo je 2010. nekoliko okružnica i uputa kojima se uređuje upotreba sile u objektima za zadržavanje.

*AUT/ Palushi
(27900/04)*

*Presuda je postala
konačna dana
22. 3. 2010.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2018)275*

Što se tiče podnositelja zahtjeva, pušten je na slobodu u svibnju 1994., a nakon toga odobren mu je zahtjev za azil.

U ovom je predmetu Sud utvrdio povrede zbog propusta vlasti da odgovarajuće zaštite zdravlje podnositeljice zahtjeva koja je bolovala od AIDS-a i koja je zadržana radi protjerivanja. Kao odgovor na presudu Suda, *Office des étrangers (Ured za strance)* dao je upute medicinskim službama u centrima za zadržavanje da strancima zajamče trajni pristup medicinskom osoblju i liječnicima kako bi se osiguralo bolje praćenje njihove zdravstvene zaštite. Ujedno je liječnicima ureda *Office des étrangers* povjerenjeno prognozirati razvoj zdravstvenog problema i ispuniti standardnu liječničku potvrdu u kojoj se navodi bolest, njezina težina i liječenje koje se smatra nužnim. Nadalje, nakon što je 2012. u belgijsko pravo prenesena Direktiva 2008/115/EZ („Direktiva o vraćanju”), preferiraju se dobrovoljno vraćanje, kao i primjena alternativa zadržavanju. Konačno, uvedene su nove odredbe o postupcima pred sudovima *Conseil du contentieux des étrangers* i *Conseil d'État* nakon izmjena i dopuna iz 2014. Zakona o strancima iz 1980., kojima se vlasti obvezuje da prilikom procjene situacije uzmu u obzir najnovije liječničke potvrde.

*BEL / Yoh-Ekale Mwanje
(10486/10)*

*Presuda je postala
konačna dana
20. 3. 2012.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2016)213*

Što se tiče podnositeljice zahtjeva, izdana joj je dozvola boravka u svrhu spajanja obitelji na temelju činjenice da je bila u zakonitoj izvanbračnoj zajednici s nizozemskim rezidentom.

Kako bi se spriječile slične povrede zbog zadržavanja podnositelja tražitelja azila u čekaonici međunarodne zračne luke u trajanju od 20 dana, 1994. (nakon događaja iz predmeta) izmijenjeno je i dopunjeno zakonodavstvo o azilu. Prema izmijenjenom zakonodavstvu, strance se ne može zadržati u čekaonici zračne luke dulje od 20 dana, pri čemu je za zadržavanje koje traje dulje od četiri i dvanaest dana potrebno sudsko odobrenje. Nadalje, za vrijeme zadržavanja u čekaonici, stranci mogu zatražiti uslugu tumača i liječnika te komunicirati s odvjetnikom ili bilo kojom drugom osobom po vlastitu izboru. Postupovna pravila i pravna pomoć uređeni su uredbom od 15. prosinca 1992. Jednako tako, uredbom od 2. svibnja 1995. utvrđeni su uvjeti za pristupanje delegata UNHCR-a i humanitarnih udruga čekaonicama.

FRA / Amuur (19776/92)

*Presuda je postala
konačna dana
25. 6. 1996.*

Završna rezolucija DH(98)307

Kao odgovor na utvrđenja Suda, među ostalim, o zlostavljanju zbog loših uvjeta zadržavanja u policijskim centrima za zadržavanje s ciljem protjerivanja podnositelja zahtjeva, Sjedište policijske uprave u aveniji Alexandras (Atena) više se nije upotrebljavalo za zadržavanje stranaca koji čekaju protjerivanje. Centar za zadržavanje u Drapetsoni obnovljen je 2005. te se u njemu smještaju osobe koje čekaju protjerivanje, samo na vrlo kratka razdoblja. Nadalje, novi centri za zadržavanje za strance otvoreni su u Ateni, Hiosu, Samosu, Lezbosu i Krfu, a provode se poboljšanja instalacija u postojećim centrima za zadržavanje u Rodopima, Mitilenu i Pireju. Nadalje, doneseno je zakonodavstvo kojim se određuje maksimalni rok od tri mjeseca za zadržavanje do protjerivanja. Zadržavanje stranaca koje se protjeruje nakon odluke suda sada podliježe preispitivanju javnog tužitelja i sudova.

**GRC / Dougoz
(40907/98)**

**Presuda je postala
konačna dana
6. 6. 2001.**

**Privremena
rezolucija
DH(2005)21**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2009)128**

Kao odgovor na presudu Suda koja se, između ostalog, odnosi na ponižavajuće uvjete zadržavanja i uzdržavanja tražitelja azila, vlasti su 2019. i 2020. poduzele radnje, u bliskoj suradnji i koordinaciji s organizacijama aktivnima na tom području, kako bi osigurale da su tražitelji azila smješteni u dostojanstvenim uvjetima koji su prilagođeni njihovim potrebama. Općenito, zahtjev za smještaj ispituje se na temelju određenih kriterija, od kojih je prevladavajući kriterij ranjivost (npr. trudnice), kao i etnička obilježja. Tražitelji azila smještaju se i u okviru programa ESTIA („Hitne potpore za integraciju i smještaj” UNHCR-a) i u okviru državnih struktura. Tijekom njihova boravka u državnim strukturama, svim tražiteljima azila pružaju se hrana, proizvodi za osobnu higijenu, odjevni predmeti i usluge čišćenja. Osim toga, posebne jedinice unutar svake strukture pružaju primarnu zdravstvenu zaštitu i psihosocijalnu podršku u smještajnim strukturama. Zdravstvene usluge dostupne su i u ambulantama državnih bolnica i medicinskih jedinica. Nadalje, izbjeglice i tražitelji azila koji ispunjavaju uvjete od 2017. primaju novčanu pomoć u okviru programa ESTIA.

GRC / M.S.S. (30696/09)

**Presuda je postala
konačna dana
21. 1. 2011.**

Akcijski plan

Status izvršenja: u tijeku

5.2 Zadržavanje maloljetnika

Kako bi se spriječilo ponavljanje povreda povezanih sa zadržavanjem djece migranata bez pratnje u objektu za odrasle, zakonom iz 2012. zabranjeno je zadržavanje djece migranata bez pratnje. Ako postoji sumnja u pogledu dobi djeteta, zakonom iz 2007. propisano je da se dijete može iznimno zadržati najdulje šest dana, a da će se dob utvrditi uz pomoć liječnika specijalista. Nadalje, na temelju zakona iz 2004. za svako dijete migranta bez pratnje imenuje se skrbnik. Skrbnik može osporiti nalog za protjerivanje i mora se uključiti u proces pronalaska trajnog rješenja za dijete. Osim toga, zakonom iz 2012. propisano je da se *Office des étrangers* mora uvjeriti da će dijete migrant bez pratnje nakon protjerivanja biti odgovarajuće primljeno i zbrinuto u zemlji primateljici.

**BEL / Mubilanzila Mayeka
i Kaniki Mitunga (13178/03)**

**Presuda je postala
konačna dana
12. 1. 2007.**

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)226**

Što se tiče podnositelja zahtjeva, od kraja listopada 2002. dijete se moglo pridružiti majci u Kanadi, nakon intervencije belgijskog i kanadskog premijera.

Nakon presude Suda u pogledu zadržavanja djece migranata i njihove majke do protjerivanja u objektu za zadržavanje koji nije u skladu s Konvencijom, zakonom iz 2011. propisano je da se djeca migranti i njihove obitelji neće, u načelu, zadržavati u objektima zatvorenog tipa. Zadržavanje je dopušteno u mjestima prilagođenima potrebama obitelji s djecom, i to na kratko vrijeme, samo u posebnim okolnostima ili kao krajnja mjera ako obitelj nije ispunila uvjete za smještanje u objekte otvorenog tipa. Nadalje, sada su dostupne različite opcije

**BEL / Muskhadzhieva i drugi
(41442/07)**

**Presuda je postala
konačna dana
19. 4. 2010.**

**BEL / Kanagaratnam i
drugi**

za smještanje obitelji s djecom koje su nezakoniti migranti ili tražitelji azila, kao što su smještanje u otvorene kuće za jednu obitelj ili centre za tražitelje azila otvorenog tipa.

(15297/09)

*Presuda je postala
konačna dana
13. 3. 2012.*

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2016)41**

Kako bi se spriječilo ponavljanje povreda zbog zadržavanja maloljetnika s pratnjom u uvjetima neprimjerenima za njihovu mladu dob, okružnicom ministra unutarnjih poslova od 6. srpnja 2012. poslanom prefekturnim službama određeno je da je zadržavanje migrantskih obitelji moguće samo ako one nisu ispunile svoju obvezu da napuste zemlju nakon što je njihova situacija detaljno ispitana. Međutim, trajanje zadržavanja ograničeno je na ono vrijeme koje je nužno potrebno da bi se pripremio njihovo udaljavanje, koje se mora provesti pod uvjetima prilagođenima obiteljima s djecom. Nadalje, ta je promjena potvrđena i dovršena donošenjem Zakona br. 2016-724 od 7. ožujka 2016. (na snazi od studenoga 2016.). Na temelju tog zakona zadržavanje migrantskih obitelji jasno je navedeno kao krajnja mjera čija je primjena strogo ograničena na vrijeme koje je nužno za udaljavanje tih osoba i koja je dopuštena samo u centrima prikladnima za smještanje obitelji.

FRA / Popov (39472/07)

*Presuda je postala
konačna dana
19. 4. 2012.*

**Izvršće o
poduzetim
mjerama**

Status izvršenja: u tijeku

Kako bi se spriječilo ponavljanje zadržavanja maloljetnika bez pratnje u policijskim centrima do protjerivanja, donesen je niz mjera koje su grčke vlasti provele. U skladu sa Zakonom 4554/2018, kojim se prenosi Direktiva 2013/33/EU, Glavna uprava za društvenu solidarnost Ministarstva rada, socijalnog osiguranja i društvene solidarnosti (EKKA) imenovana je nadležnim tijelom za provedbu sustava skrbništva, a poseban program pravnog zastupanja maloljetnika 2020. bio je u svojoj završnoj fazi. Kako bi se poboljšala društvena integracija i samostalnost maloljetnika bez pratnje starijih od 16 godina, Ministarskom odlukom 60207/2717/31-12-2019 propisano je da mogu živjeti polusamostalno u stanovima, pod nadzorom. U studenome 2019. grčki premijer je pokrenuo program „Nijedno dijete samo” koji je, među ostalim, rezultirao preseljenjem maloljetnika bez pratnje u druge države članice uz pomoć Europskog potpornog ureda za azil (EASO) kako bi se proveo sustav „profesionalnog skrbništva”. U veljači 2020. Ministarstvo migracija i azila imenovalo je posebnog tajnika za zaštitu maloljetnika bez pratnje.

GRC / Rahimi (8687/08)

*Presuda je postala
konačna dana
5. 7. 2011.*

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2019)154**

Akcijski plan

Status izvršenja: u tijeku

Što se tiče podnositelja zahtjeva Rahimija, izdana mu je dozvola boravka i priznat status izbjeglice.

Nakon događaja iz predmeta koji se odnosio na nezakonito zadržavanje maloljetnih tražitelja azila u lošim uvjetima, provelo se cjelokupno preispitivanje nacionalne imigracijske politike te se ukinula praksa automatskog zadržavanja migranata po dolasku. Nova imigracijska politika, koja je pripremljena u suradnji s nevladinim organizacijama i UNHCR-om, objavljena je u prosincu 2015.: vidjeti [CM/ResDH\(2016\)277](#) (skupina predmeta *Suso Musa*). Za prvotni prihvata maloljetnika određeni su primjereni objekti, a više ih se ne zadržava u centrima zatvorenog, već otvorenog tipa, koji su prilagođeni njihovim konkretnim potrebama. Postupak utvrđivanja dobi koji je Sud kritizirao, među ostalim, zbog njegova trajanja, poboljšana je na način da se, kad tražitelj azila obavijesti vlasti o svojem maloljetničkom statusu, osoba smješta izravno u prihvatni centar otvorenog tipa i hitno se upućuje zdravstvenim tijelima radi procjene dobi.

Oba podnositelja zahtjeva puštena su na slobodu u travnju 2013.

MLT / Abdullahi Elmi
(25794/13)

*Presuda je postala
konačna dana
22. 2. 2017.*

**Završna rezolucija
CM/ResDH(2017)366**

5.3 Zakonitost i sudsko preispitivanje zadržavanja

Nakon presude Suda u kojoj se kritiziralo nezakonito zadržavanje stranaca nezakonitih migranata u tranzitnoj zoni zračne luke i nezakoniti nastavak njihova zadržavanja dulje od 10 dana unatoč nalogu o puštanju na slobodu, Opća uprava ureda *Office des étrangers* odlučila je u listopadu 2008. da se nikoga neće smještati u tranzitnu zonu nakon sudske odluke o puštanju na slobodu.

**BEL / Riad i Idiab
(29787/03)**

*Presuda je postala
konačna dana
24. 4. 2008.*

Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)92

Kako bi se spriječilo nezakonito zadržavanje tražitelja azila, prije svega u tranzitnim zonama zračnih luka i osigurao djelotvoran pristup sudskom preispitivanju tog zadržavanja, Zakon o azilu 325/1999 izmijenjen je 2007. na način da je u njemu izrijekom propisano da se, ako razlozi povezani sa sigurnošću, higijenom i kapacitetom ili neki drugi razlozi sprječavaju smještanje stranca u prihvatni centar u međunarodnoj zračnoj luci, drugi objekti za azil koje odredi Ministarstvo unutarnjih poslova i koji se nalaze na državnom području zemlje mogu razmotriti kao takvi prihvatni centri. Istom izmjenom i dopunom produžen je rok za donošenje odluke o zahtjevu za međunarodnu zaštitu na četiri tjedna i uspostavljen je poseban postupak odlučivanja o ulasku na državno područje.

**CZE / Rashed
(298/07)**

*Presuda je postala
konačna dana
27. 2. 2009.*

Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)99

Što se tiče preispitivanja odluka o zadržavanju, novim zakonom br. 101/2014 koji je stupio na snagu 24. lipnja 2014. izmijenjeno je zakonodavstvo o azilu i boravku stranaca u Češkoj Republici. Njime je propisano da, ako sud ukine odluku Ministarstva unutarnjih poslova o odbijanju ulaska stranca na državno područje (i stoga, *de facto* naloži zadržavanje stranca u prihvatnom centru u tranzitnoj zoni zračne luke), to će rezultirati trenutnim puštanjem stranca na slobodu i njegovim prebacivanjem u objekt za azil na državnom području.

**CZE / Buishvili
(30241/11)**

*Presuda je postala
konačna dana
25. 1. 2013.*

Završna rezolucija
CM/ResDH(2015)98

Kako bi se ispravili nedostaci u postupku preispitivanja uhićenja / upravnog zadržavanja stranca do protjerivanja, nadležnost za preispitivanje prenesena je na redovne sudove Zakonom 2016-274 od 7. ožujka 2016., koji je na snazi od 1. studenoga 2016., o pravima stranaca u Francuskoj kojim je izmijenjen i dopunjen Zakonik o ulasku i boravku stranaca i pravu na azil. Upravni sudac i dalje je nadležan za ocjenjivanje zakonitosti mjere udaljavanja, čije se izvršenje nastoji osigurati zadržavanjem.

**FRA / A.M.
(56324/13)**

*Presuda je postala
konačna dana
12. 10. 2016.*

Završna rezolucija
CM/ResDH(2017)153

Nije se pojavilo nijedno pitanje u pogledu pojedinačnih mjera jer je podnositelj protjeran u Tunis prije donošenja presude Suda.

Kako bi se spriječilo nezakonito pritvaranje tražitelja azila, maloljetnika bez pratnje i nezakonitih migranata, te nedostatak djelotvornog pravnog sredstva kojim bi se osporila zakonitost zadržavanja, donesen je niz mjera. Što se tiče zakonitosti zadržavanja tražitelja azila, nakon izmjena i dopuna Zakona 3907/2011, takvo zadržavanje mora biti iznimno i do njega može doći samo pod uvjetima propisanim zakonom. Što se tiče nezakonitih migranata, od 2011. zadržavanja državljana trećih zemalja protiv kojih je donesen nalog za protjerivanje može se naložiti samo ako su druge manje prisilne mjere nedovoljne. Osim toga, svako zadržavanje traje što je kraće moguće i provodi se samo za vrijeme provedbe planova udaljavanja. Nadalje, nakon izmjene i dopune Zakona 3389/2005, koji je na snazi od siječnja 2011., državljanima trećih zemalja mogu osporiti zakonitost odluka kojima se nalaže njihovo zadržavanje. Tim zakonom podnositeljima je omogućeno osporiti uvjete njihova

**GRC / S.D.
(53541/07)**

*Presuda je postala
konačna dana
11. 9. 2009.*

Završna rezolucija
CM/ResDH(2020)315

zadržavanja, uključujući navode u vezi njihova zdravstvenog stanja i dobi. Kad je to prikladno, sudac može naložiti puštanje podnositelja na slobodu ili prebacivanje u centar za zadržavanje s boljim uvjetima zadržavanja.

Kao reakcija na manjak predvidljivosti zakonodavstva i izostanak odredbi kojima se propisuje najduže trajanje zadržavanja osoba protiv kojih je donesen nalog za protjerivanje, a koje je kritizirao Sud, članak 74. Kaznenog zakona kojim se uređuju sudski nalози za protjerivanje izmijenjen je člankom 23. Zakona 4055/2012. Tom odredbom propisana su maksimalna razdoblja zadržavanja osoba protiv kojih je donesen nalog o protjerivanju, kao i postupak za redovito preispitivanje zakonitosti njihova zadržavanja. Nadalje, vlastima nadležnima za odlučivanje o produživanju zadržavanja nametnuti su rokovi, a u slučaju prekoračenja tih rokova, osoba protiv koje je donesen sudski nalog o protjerivanju mora se pustiti na slobodu.

Kad je riječ o podnositelju zahtjeva, Optužni odjel odobrio je njegov zahtjev za puštanje na slobodu, koje je provedeno u travnju 2007., s obzirom na to da je istekao razuman rok primjenjiv na zadržavanje osobe protiv koje je donesen nalog za protjerivanje.

GRC / Mathloom
(48883/07)

*Presuda je postala
konačna dana*
24. 7. 2012.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)232

Kako bi se spriječilo neovlašteno zadržavanje migranata koji će se protjerati, u ožujku 2012. Ministarstvo unutarnjih poslova oformilo je radnu skupinu radi ocjene nacionalnog okvira kojim se uređuju azil i imigracija. Radna skupina zaključila je da su izmjenama i dopunama Zakona o imigraciji koje su provedene 26. svibnja 2011., nakon događaja iz predmeta, već riješeni problemi koje je Sud kritizirao u svojoj presudi i da su njima provedeni europski standardi u tom području kao što je navedeno u Direktivi Vijeća 2008/115/EZ od 16. prosinca 2008. U skladu s tim izmjenama i dopunama, postupci i standardi poboljšani su kako bi se ispunili zahtjevi Suda u pogledu preciznosti i predvidljivosti. Osim toga, organizirana je obuka za službenike unutar *Ureda za državljanstvo i migracije* i *Državne službe za nadzor granice*, kako bi se osiguralo da se prilikom odlučivanja o zahtjevima za azil i donošenja odluka o zadržavanju uzimaju u obzir prava i legitimni interesi tražitelja azila.

LVA / Longa Yankeu
(57229/09)

*Presuda je postala
konačna dana*
15. 2. 2012.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)251

Kako bi se spriječilo ponavljanje predugog trajanja žalbenih postupaka u pogledu zadržavanja tražitelja azila, u siječnju 2016. na snagu je stupio novi Zakon o azilu kojim su propisani konkretni rokovi i brzo preispitivanje zadržavanja tražitelja azila. Zakonom je Državna služba za nadzor granice ovlaštena zadržati tražitelja azila do šest dana. Tražitelj azila ima pravo podnijeti žalbu protiv zadržavanja okružnom (gradskom) sudu u roku od 48 sati, a sud o njoj mora odlučiti u roku od 24 sata. Tražitelj azila sudjeluje na ročištu, a po potrebi mu pomaže tumač. Odluka okružnog (gradskog) suda, protiv koje se ne može podnijeti žalba, mora se poslati tražitelju azila i Državnoj službi za nadzor granice u roku od 24 sata te se po potrebi osigurava prijevod odluke. Tražitelj azila može u bilo kojem trenutku zatražiti da sud preispita nužnost daljnjeg zadržavanja.

LVA / Nassr Allah
(66166/13)

*Presuda je postala
konačna dana*
21. 10. 2015.

Završna rezolucija
CM/ResDH(2016)192

Što se tiče podnositelja zahtjeva, on je pušten na slobodu u listopadu 2013. te mu je izdana dozvola za privremeni boravak u trajanju od godinu dana na temelju činjenice da mu je odobrena supsidijarna zaštita. Podnositelj je nakon toga napustio zemlju, a njegovo trenutačno boravište nije poznato.

Kao odgovor na nedostatak pravne osnove za zadržavanje migranata u tranzitnoj zoni zračne luke izvan zakonskog roka, 2013. donesen je Zakon o strancima. Njime je prije svega propisano da početno zadržavanje migranata ne može trajati dulje od 90 dana. To se razdoblje može produljiti do najviše godine dana. Određivanje i produljenje zadržavanja moraju se temeljiti na sudskoj odluci, protiv koje se može izjaviti žalba u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku. Zakonom je propisana i naknada štete strancima koji su zadržani nezakonito.

POL / Shamsa (45355/99)

*Presuda je postala
konačna dana
27. 2. 2004.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2008)15*

Ovaj se predmet odnosi na nezakonito zadržavanje tražitelja azila čiji je zahtjev odbijen, do protjerivanja, jer nacionalne vlasti nisu poštovale kriterije saveznog zakona o boravku stranaca, a s obzirom na to da u slučaju dotičnog stranca nisu postojale konkretne naznake da bi pokušao izbjeci udaljenje iz države. Nakon događaja iz predmeta, Nacionalni zakon o strancima iz 2005. izmijenjen je stupanjem na snagu novog zakona u siječnju 2008. Na temelju novog zakona nadležno kantonalno tijelo može strancu naložiti da ne napušta područje koje mu određeno ili da ne ulazi u pojedino područje kad „je protiv stranca donesena odluka o protjerivanju koja je stupila na snagu, a konkretni elementi izazivaju bojazan da stranac neće napustiti Švicarsku u propisanom roku ili on nije postupio u skladu s rokom zadanim da napusti državno područje.” Ako stranac ne postupi u skladu s takvom zabranom, nadležno kantonalno tijelo može naložiti njegovo zadržavanje za vrijeme donošenja odluke o njegovu boravku ili kako bi se osiguralo izvršenje naloga o udaljavanju.

*SUI / Jusic
(4691/06)*

*Presuda je postala
konačna dana
2. 3. 2011.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2011)302*

Kako bi se spriječilo ponavljanje povreda zbog nezakonitog pritvaranja stranog državljanina do protjerivanja, zbog propusta vlasti da provedu redovito preispitivanje uvjeta zadržavanja kako je to propisano nacionalnim zakonom, nakon presude Suda Vlada je izmijenila dotadašnju praksu. Novom praksom određeni su jasni postupci za provedbu zakonskog preispitivanja zadržavanja svakih 28 dana, uključujući supotpis člana uprave s popratnim kontrolnim listom i provjerama osiguranja kvalitete. Osim toga postoji i namjenski tim za učenje i razvoj unutar odjela za rad na kaznenim predmetima Ministarstva unutarnjih poslova koji pruža sveobuhvatno osposobljavanje službenicima koji rade na predmetima, o važnosti redovitog preispitivanja zadržavanja i načinima provedbe preispitivanja.

*UK / Abdi
(27770/08)*

*Presuda je postala
konačna dana
9. 7. 2013.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2014)134*

Kako bi se spriječile slične povrede vezane uz propust vlasti da odmah obavijeste podnositelja tražitelja azila o razlozima za njegovo uhićenje u kontekstu „žurnog” postupka azila, obrazac IS91R (obavijest „Razlozi za zadržavanje i pravo na jamčevinu”) koji se daje podnositeljima azila kod zadržavanja izmijenjen je 2002. Dodana mu je rubrika u kojoj se moglo naznačiti da je zadržavanje odobreno za zahtjeve „o kojima se može odlučiti u žurnom postupku”. Osim toga, u srpnju 2004. Ministarstvo unutarnjih poslova poslalo je uputu službenicima za imigracije odgovornima za ispunjavanje obrazaca u kojoj se navodi da moraju navesti sve razloge zašto se zadržavanje smatra primjerenim, a ne se usredotočiti samo na razlog da je zadržavanje dopušteno radi obrade zahtjeva za azil u okviru žurnog postupka.

*UK / Saadi
(13229/03)*

*Presuda je postala
konačna dana
29. 1. 2008.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2010)67*

6. ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA

Kako bi se spriječile slične povrede u svezi trgovanja radi seksualnog iskorištavanja i smrti kao što je to bilo u slučaju kćeri podnositelja zahtjeva, , trgovanje ljudima kriminalizirano je u Cipru 2007., nakon događaja iz ovog predmeta. Nakon toga uvedena su ograničenja u vizni režim, a „umjetnička“ je viza ukinuta. Ciparske vlasti obvezale su se nastaviti blisku suradnju s nadzornim tijelima na temelju Konvencije Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima. Nadalje, ruske vlasti provele su niz općih mjera sprječavanja trgovanja ljudima. Primjerice, trgovanje ljudima kriminalizirano je u Ruskoj Federaciji 2003., uključujući i vrbovanje žrtava.

Što se tiče pojedinačnih mjera, 2009. su tri neovisna istražitelja provela novu istragu u Cipru, uključujući i navode o trgovanju ljudima. U drugoj istrazi ispitane su okolnosti vrbovanja kćeri podnositelja u Ruskoj Federaciji. Godine 2013. glavni državni odvjetnik Cipra odlučio je pokrenuti kazneni progon protiv dvoje policijskih službenika, zbog zlouporabe položaja i ovlasti, te protiv poslodavca gđe Rantseve zbog otmice. Međutim, dokazi nisu ukazivali ni na kakvo kazneno djelo kao uzrok njezine smrti. U kontekstu novih istraga, od vlasti Ruske Federacije zatražena je i dobivena pravna pomoć.

Ruske vlasti također su pokrenule kaznene istrage o smrti gđe Rantseve i okolnostima njezina navodnog vrbovanja u Ruskoj Federaciji u svjetlu navoda o trgovanju ljudima. Istrage nisu otkrile ništa što bi išlo u prilog navodima da je vrbovana u Ruskoj Federaciji. Godine 2011. odlučeno je da se neće otvoriti kazneni predmet zbog izostanka objektivnih elemenata koji bi potvrdili navode. Podnositelj nije zatražio sudsko preispitivanje te odluke. Unatoč tome, ruske vlasti dostavile su obavijest da se istraga može ponovno pokrenuti ako se u istrazi ciparskih vlasti otkriju nove informacije.

*CYP i RUS / Rantsev
(25965/04)*

*Presuda je postala
konačna dana
10. 5. 2010.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2017)95*

Kako bi se spriječile slične povrede povezane s trgovanjem podnositeljima migrantima i njihovim izrabljivanjem za rad u poljoprivredi, u Kaznenom zakonu iz 2019. objedinjene su prethodne odredbe, kriminalizirana su djela trgovanja ljudima i trgovanja ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, proširen je opseg kaznene odgovornosti i povećana je zaštita žrtava. Godine 2019., nakon žalbe *pro lege* koju je podnio tužitelj Kasacijskog suda, sudska praksa Kasacijskog suda se razvila, a sudovi sada primjenjuju definiciju „trgovanja ljudima u svrhu izrabljivanja radne snage“ koja je u skladu sa zahtjevima članka 4. europske Konvencije o suzbijanju trgovanja ljudima. Izrečene kazne neke su od najstrožih kazni koje su izrekli sudovi u zemljama EU-a za usporediva kaznena djela. Daljnjim zakonskim izmjenama i dopunama prošireno je pravo žrtava na potraživanje zadovoljštine od države podnošenjem tužbe za naknadu štete.

Kako bi se otkrili slučajevi trgovanja ljudima u svrhu izrabljivanja radne snage, Inspektorat rada proveo je inspekcije na radnim mjestima, uključujući farme i poljoprivredne djelatnosti. Nadalje, policijska jedinica za suzbijanje trgovanja ljudima redovito provodi inspekcije u bordelima, barovima i salonima za masažu, kao i na drugim radnim mjestima kao što su industrijska postrojenja, zanatske radionice, praonice rublja i praonice automobila, poljoprivredni objekti, farme za uzgoj domaćih životinja i riba, hoteli, gradilišta itd. Dostavljeni relevantni statistički podaci pokazuju povećanje broja inspekcija, kao i posljednjih istraga, kaznenih progona i osuda za trgovanje ljudima.

Nadalje, uspostavljen je Ured nacionalnog izvjestitelja za suzbijanje trgovanja ljudima kako bi se pravodobno spriječile i otkrile žrtve trgovanja ljudima, osigurala zaštita i pomoć žrtvama,

*GRC / Chowdury i drugi
(21884/15)*

*Presuda je postala
konačna dana
30. 6. 2017.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2020)179*

koordinirala i osigurala djelotvorna suradnja svih nacionalnih i međunarodnih aktera koji djeluju u tom području te kako bi se poboljšalo prikupljanje podataka. Ured nacionalnog izvjestitelja u suradnji s Nacionalnim centrom za društvenu solidarnost Ministarstva rada pokrenuo je 2019. multidisciplinarni referalni sustav u okviru kojega se koordiniraju nacionalni resursi dostupni za podršku žrtvama, uključujući u pogledu njihove zdravstvene zaštite, smještaja, psihološke podrške i pomoći u dobrovoljnom vraćanju, te se prikupljaju relevantni podaci.

Nakon presude Suda Ministarstvo migracija utvrdilo je da su trideset i petero podnositelja žrtve trgovanja ljudima ili žrtve nasilja. Svima je izdana dozvola za boravak i rad koja se može produljiti. Sedmero podnositelja zahtjeva nikad nije zatražilo ni dozvolu za boravak ni za rad, čini se zbog toga što su napustili zemlju.

Zakonodavni okvir o trgovanju ljudima poboljšan je kako bi se žrtvama trgovanja ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja pružila zaštita u skladu s Konvencijom. Ministarstvo vanjskih poslova 2013. godine uspostavilo je Ured nacionalnog izvjestitelja za suzbijanje trgovanja ljudima u svrhu iskorištavanja i izrabljivanja, kako bi nadzirao i koordinirao uspostavljanje i rad Nacionalnog sustava prepoznavanja i upućivanja [različitim službama] žrtava trgovanja ljudima. Povećan je broj policijskih postrojbi za suzbijanje trgovanja ljudima. Godine 2016. uspostavljen je parlamentarni pododbor o trgovanju ljudima. Nacionalni orijentacijski mehanizam počeo je s radom 2019., a u okviru njega svim stručnjacima (suci, tužitelji, službenici odgovorni za provedbu zakona, socijalni radnici itd.) koji rade sa žrtvama trgovanja ljudima pruženo je osposobljavanje. U razdoblju od 2018. do 2020. tužitelj Kasacijskog suda poslao je tri okružnice svim tužiteljima u kojima ih poziva da obrate posebnu pozornost na predmete o trgovanju ljudima i da redovito dostavljaju informacije o radnjama poduzetima u tom području. Osim toga, grčki suci, tužitelji i policijski službenici sudjelovali su u velikom broju tečajeva osposobljavanja koji su prije svega bili usmjereni na zaštitu žrtava trgovanja ljudima. Dostavljeni su statistički podaci o broju intervencija, policijskih istraga i sudskih postupaka u kontekstu trgovanja ljudima koji pokazuju kontinuirane napore i postignute rezultate u tom području.

Nakon presuda Suda podnositelji su prepoznati kao žrtve trgovanja ljudima te im je priznata zaštita i izdana dozvola boravka. U oba je predmeta policija uložila sve moguće napore kako bi pronašla osobe osumnjičene za počinjena kaznena djela.

*GRC / L.E.
(71545/12)*

*Presuda je postala
konačna dana
21. 4. 2016.*

*GRC / T.I. i drugi
(40311/10)*

*Presuda je postala
konačna dana
18. 10. 2019.*

*Završna rezolucija
CM/ResDH(2020)314*

INDEKS PREDMETA

<i>AUT / Mohammed</i>	5	<i>GRC / Mathloom</i>	21
<i>AUT / Palushi</i>	17	<i>GRC / Rahimi</i>	10, 19
<i>BEL / Čonka</i>	4	<i>GRC / S.D.</i>	20
<i>BEL / Kanagaratnam i drugi</i>	18	<i>GRC / Sakir</i>	12
<i>BEL / M.S.</i>	7	<i>GRC / T.I. i drugi</i>	24
<i>BEL / M.S.S.</i>	9	<i>ITA / Ben Khemais</i>	3
<i>BEL / Mubilanzila Mayeka i Kaniki Mitunga</i>	18	<i>ITA / Hirsi Jamaa i drugi</i>	5
<i>BEL / Muskhadzhiyeva</i>	18	<i>ITA / Saadi</i>	3
<i>BEL / Riad i Idiab</i>	20	<i>ITA / Sharifi i drugi</i>	10
<i>BEL / Yoh-Ekale Mwanje</i>	17	<i>LIT / Guljiev</i>	14
<i>BGR / Al-Nashif i drugi</i>	7	<i>LVA / Longa Yonkeu</i>	21
<i>BGR / Ponomaryovi</i>	12	<i>LVA / Nassr Allah</i>	21
<i>BiH / Al Hamdani</i>	7	<i>MKD / Ljatifi</i>	7
<i>BiH / Al Husin br. 2</i>	7	<i>MLT / Abdullahi Elmi</i>	19
<i>BiH / Al Husinn</i>	7	<i>NLD / Jeunesse</i>	14
<i>CYP i RUS / Rantsev</i>	23	<i>NLD / Salah Sheekh</i>	3
<i>CZE / Buishvili</i>	20	<i>NLD / Tuquabo-Tekle i drugi</i>	15
<i>CZE / Rashed</i>	20	<i>POL / Shamsa</i>	21
<i>DNK / Biao</i>	15	<i>ROM / Abou Amer</i>	8
<i>FRA / A.M.</i>	20	<i>ROM / Kaya</i>	8
<i>FRA / Amuur</i>	17	<i>ROM / Lupsa</i>	8
<i>FRA / I.M.</i>	5	<i>SUI / Jusic</i>	22
<i>FRA / Koua Poirrez</i>	12	<i>SUI / Nada</i>	15
<i>FRA / Mugenzi</i>	14	<i>SWE / Bader i Kanbor</i>	3
<i>FRA / Popov</i>	19	<i>SWE / F.G.</i>	4
<i>FRA / Senigo Longue</i>	14	<i>TUR / Abdolkhani i Karimnia</i>	6
<i>FRA / Tanda-Muzinga</i>	14	<i>TUR / D. i drugi</i>	6
<i>GER / Niedzwiecki</i>	12	<i>TUR / Jabari</i>	6
<i>GRC / Chowdury i drugi</i>	23	<i>UK. / Abdi</i>	22
<i>GRC / Dougoz</i>	18	<i>UK. / Hode i Abdi</i>	15
<i>GRC / Gjikondi i drugi</i>	12	<i>UK. / O'Donoghue</i>	16
<i>GRC / Kolonja</i>	14	<i>UK. / Saadi</i>	22
<i>GRC / L.E.</i>	24	<i>UK. / Sufi i Elmi</i>	4
<i>GRC / M.S.S.</i>	9, 18		

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
 European Translation Agency
 ALKEMIST STUDIO d.o.o.
 Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
 OIB: 72466496524